GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Ner. 19. 16. Lutego 1829.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Instytut filijalny pierwszéj austryjackiej kassy oszczędności we Lwowie, połączony z instytutem powszechnego zaopatrzenia, który pod opieką wspierającego gorliwie wszystko, co jest dobrém i pożyteczném, JO. Gubernatora Galicyi Augusta Longina Xięcia Lobkowicza, w roku 1827 wziął swój początek, ma sobie za obowiązek podać do powszechnej wiadomości szczęśliwe postępy, jakie te obydwa instytuty w tak krótkim przeciągu czasu, to jest: od 11. Stycznia 1827, aż do ostatniego Grudnia 1829 roku w Galicyi uczyniły.

W tutejszym kraju wniesiono do kassy oszczędności 1238 składek w kwocie ogólnéj 155,565 ZR. 27 kr. w srebrze. Do instytutu zaopatrzenia wstąpiło 573 interessentów z summą 23,326 ZR. 30 kr. w srebrze.

Składki te wnoszono do kassy oszczędności częścią w kwotach bardzo szczupłych, częścią zaś w miernych i znacznych sumkach; co oczewistym jest dowodem, że duch oszczędności i staranność zaopatrzenia się na starość między wszystkiemi klassami galicyjskiego ludu z letargu już się obudza.

W tym samym przeciągu czasu, uczyniła tutejsza Komandyta 110 wypłat na odwrót, a z tych, niektóre we Lwowie, a niektóre w głównym instytucie albo u innych komandyt; gdzie składki wnoszone były, w sumie ogólnéj 15,539 ZR. 7 kr. w srebrze, w czém także jak najdokładniej odpowiedziała wszelkim w statutach przepisanym ustawom.

Przez wielką liczbę wniesionych składek, dyrekcyja instytutów wyżéj rzeczonych skłoniła się do pożyczania nierównie większéj kwoty i z korzystniejszemi warunkami, obywatelom, właścicielom gruntowym i posiadaczom domów w Galicyi.

Główny Instytut w Wiedniu, obchodzi dzisiaj dnia 12. Lutego 1829 roku, rocznicę swego założenia, a razem i urodzin naszego najłaskawszego Monarchy. Oby ten najwyższy założyciel jak najdłużéj cieszył się tak czerstwem życiem, jak ten jego dobroczynny zakład!

Lwowska pierwsza Komandyta pierwszéj austryjackiej kassy oszczędności i połączonego z nią instytutu powszechnego zaopatrzenia.

W Lwowie dnia 12. Lutego 1829.

Karol Kraus, c. k. radca appellacyi, kurator honorowy.

Jozef Popper, c. k. Sekretarz gubernialny, kurator honorowy.

Wincenty Żiętkiewicz, Obywatel lwowski, aptekarz i deputat miejski przy wydziale stanów krajowych, kurator honorowy.

M. B. Margulies, c. k. Komissant przedaży płodów kopalni, Assessor w król. galicyjskim sądzie handl. i wexlow. Komandytor.

Kancelaryja komandyty jest w domu Pentera pod Nrem. 804 1/4 gdzie codziennie przyjmuje składki, uiszcza wypłaty na odwrót i dywidendy i w ogólności wszystko z jak największą akuratnością uskutecznia.

Dobrowolne składki na instytut głuchoniemych, który w Galicyi będzie założony, wynoszą:

	Mon. Konw. ZR.	kr.
W Cyrkule Sanockim zebrano . . .	1970	11
W Czortkowskim wraz z ofiarami w produktach i na lata przyszłe . .	1697	41
W Brzeżańskim	626	28
W Tarnowskim	441	—
W Samborskim.	420	—
W Rzeszowskim	416	1
Przewielebny Biskup obrządu greckonieunickiego Baloszeskul dał na ten cel.	150	—
a osoby Konsystorz Bukowiński składające	66	—

— Z Wiédnia d. 2. Lutego. —

N. Pan postanowieniem swojém z d. 19. z. m. raczył najłaskawiej na oprożnione Temeszwarskie greckie nieunickie Biskupstwo, mianować Pakrackiego Biskupa, Putnik, na Pakrackie, Rakowackiego Archimandrytę Jerzego Chranisława, na Aradenskie, Bezdinerskiego Archymandrytę, Nestora Janowicza, na Budzeńskie, Oraviczerskiego Archymandrytę i Administratora rzeczonego Biskupstwa, Szczepana Stankowicza, na koniec na Werszecerskie Biskupstwo, Oppowarskiego Archy-

)(

mandrytę i Prezesa nieunickiego Konsystorza W. Waradynu, Maxymilijana Manojlowicza. (D.A.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalija.

Najnowsze gazety Paryzkie z d. 29. Stycznia, zawierają wiadomości z Lizbony do 14. wspomnionego miesiąca, podług których, spisek w tej stolicy, który w nocy z d. 9. na 10. miał wybuchnąć odkryty i zniweczony został. Głównym uczestnikiem tego spisku, zmierzającego do obalenia teraźniejszego rządu, wszystkie wiadomości, wymieniają Brygardyjera Moreira, byłego dowódzcę królewskiej brygady marynarki, którego wraz z kilkoma swojemi spólnikami, w chwili, gdy takowy chciał przywieść do skutku, aresztowano. (D. A.)

Wielka Brytanija i Irlandyja

W d. 25. Stycznia odprawiano radę gabinetową w wydziale spraw zewnętrznych, na której znajdowali się wszyscy Ministrowie.

W d. 19. Stycznia, Xiążę i Xiężna Klarencyi dali na część młodej Królowej portugalskiej w pałacu swoim w Boshy park wielką ucztę, na którą zaproszeni byli Ministrowie, posłowie, szlachta z sąsiedztwa i t d. Młoda Królowa tańczyła z synami kilku obcych posłów i o godzinie 11 odprowadził ją Xiążę do domu.

W d. 19. Stycznia wyjechał Margr. Anglesea z Dublina do Londynu. Dniem przody na pokojach przyjmował wszystkie władze Dublina, które mu wyraziły żal z jego oddalenia się; z rąk P. Murray, katolickiego Arcybiskupa Dublińskiego i P. O'Connela przyjął różnych obwodów miasta adressy. Odjazd jego poruszył cały Dublin; niezmierny orszak towarzyszył mu aż do przystani w Kingston z białemi chorągwiami, przybranemi w krepę, mającemi czarne obwódki, na których widać było napis: »Bywaj zdrów Anglesea!« Margrabia sam jechał konno pośród orszaku ze swoimi trzema synami i Adjutantem. Wszystkie sklepy były pozamykane; na domach, rogach ulic były kartki poprzylepiane: »Niech żyje Lord Anglesea! Wolność religijna i polityczna!« Przybywszy do Kingstonu podano mu adres miasta, poczém przy odgłosie pożegnawczym, mnóstwa ludu, wsiadł na okręt.

Aktywa massy domu Remington i spółki (do którego zbiegły Stephenson należał) wynoszą prawie 344,385 f. s., jej passywa 425,551 f. s. 10 szy. 5 p. tak, że wierzyciele blisko 12—14 szy. na f. s. otrzymają. (Zatém blisko 60 procentu). Podług listu w Times z d. 20. Stycznia, jeszcze Stephenson nie umknął, lecz ukrywa się na małym statku rybackim niedaleko Milford-Haven. — Wieść, jakoby sługa handlowy P. Drummond i spółki ze 150,000 f. s. zniknął, sprawdza się tylko w tém, iż zbiegł pisarz, po którym pokazał się brak w kassie na 300 f. s. (D. A.)

Francyja

Po mowie Króla w d 27. Stycznia posiedzenia zagającej, oznajmił Wice-Kanclerz, iż stosownie do rozkazu Króla Jmci, Parowie, w przerwie czasu obudwóch posiedzeń Izb, mianowani, złożyć powinni przysięgę. Każdy zatem z tych Parów odpowiadał na formę przysięgi czytaną przez Wice-Kanclerza w słowach: Zaprzysięgam to. Poczém tenże zasiągnąwszy rozkazów Króla skończył podobnie, z Deputowanymi. Nakoniec Wice-Kanclerz oświadczył, że na rozkaz Króla posiedzenie Izby Parów i Deputowanych na rok 1829 jest otwarte.

Izba Parów odprawiła w d. 28. Stycznia pierwsze swoje posiedzenie do utworzenia swoich biur i mianowania Komissyi, której poruczone będzie ułożenie odpowiedniego adresu na mowę z Tronu.

W Izbie Deputowanych było podobnież publiczne posiedzenie, dla wybrania losem członków nowych biur, poczém taż trudniła się w tychże biurach mianowaniem Prezydentów i Sekretarzy, jakoteż sprawdzeniem pełnomocnictw nowowybranych Deputowanych.

Monitor z d. 24. Stycznia zawiera raport Ministra morskiego do Króla, względem zaprowadzenia opłaty od wpisów na wyspie Martynice, Gwadelupie, i przyległych i we francuzkiej Gujannie, wraz z wydanem w tej mierze królewskiem postanowieniem w 104 artykułach, datowanym pod d. 3. Grudnia 1828.

Gazeta Havrska z d. 22 Stycznia, twierdzi, że zbiegi portugalskie, którzy z Plymouth we dwóch oddziałach odpłynęli (a których okręt Industrioso przypadkiem się odłączył), mieli mieć przeznaczenie doświadczyć wylądowania w stronie północnej Oporto.

Dziennik *Messager des Chambres* mowi pod d. 26. Stycznia: Mamy listy od Hrabi Laferronnays datowane z Moulin; stan zdrowia tego Ministra jest zaspokajający; wszystko każe się spodziewać, że Król Jmć nie będzie pozbawiony prawych usług tak szlachetnego radzcy.

Wielki Mistrz Obrzędów, Margrabia Dreux-Brézé, umarł w Paryżu d. 27. Stycznia wieczorem. (G. W.)

Zjednoczone Niderlandy.

Na zaniesioną skargę do Rady Stanu przeciwko pewnemu duchownemu, który niechciał podług obrządku katolickiego pochować zwłok kobiety zmarłej bez przyjęcia ostatnich sakramen-

tów, wyrzekł niedawno rząd tę zasadę, iż duchowni niemogą być zmuszeni sprawować duchownych obowiązków przy tych, których za niegodnych uważają, lecz z drugiej strony, duchowni nie mają prawa, rozdawać według swojej woli miejsca na smentarzach, ponieważ takowe są własnością gminy. (D. A.)

Szwaycaryja.

W miejscu dotychczasowego król. Bawarskiego Ministrza Rezydenta w Szwajcaryi Barona Malzen, który udał się do Rzymu na Posła przy Stolicy S., mianował Król Jmć Bawarski Radcę legacyi Barona Hertling, dawniej król. Bawarskiego Rezydenta w wolném mieście Frankforcie, a od lat kilku penzyjonowanego, w takim samym charakterze przy Związku Szwajcarskim. (G. W.)

Rossyja.

— Z Petersburga. —

D. 18. Stycznia w dzien Zjawienia się Pańskiego na Jordanie, z przyczyny wielkiego mrozu, parada, która miała być na placach: pałacowym i admiralicyjnym, została odmieniona, a dla uczestnictwa w ceremonii pokropienia znamion, rozkazano, ażeby od wojsk różnéj broni były po jednym plutonie, które uszykowane zostały w pokojach pałacu zimowego J. C. Mości.

Gazeta Tifliska donosi pod d. 31. Grudnia, że dwie kompanije 41go pułku strzelców przyeskortowało do kwarantanny Gergerskiéj 350,000 tomanów kurorów, pochodzących z kontrybucyi Perskiéj.

Większa część Chanatu Awarskiego, która dotychczas nie do Rossyi należała, ale do małoletniego Sułtana Abu, złożyła N. Panu przysięgę wierności. Po tym uroczystym akcie, nowy hołdownik wyprawił świetne uczty, które trwały przez kilka dni, na których się znajdowali wszyscy jego krewny i starsi, tak jego poddani, jakoteż z sąsiedzkich pokoleń, którzy przybyli do Chunsak, stolicy Sułtana Abu, aby mu powinszować.

Wspomniona Gazeta zawiera także wiadomość o postępie wojsk pod Jenerałem jazdy Emanuel, którego następujący jest rezultat: Jenerał korzysta z zimy, koncem usmierzenia goralskich ludów, które w czasie lata mogą ukrywać się pomiędzy niedostępnemi wierzchołkami Kaukazu. Przedsięwzięciom jego sprzyjają szczęśliwe okoliczności teraźniejszéj wojny pozbawiające tych łupiezców wszelkiéj nadziei opieki Otomańskiéj.

Przez Ukaz do rządzącego Senatu pod d. 2. Stycznia wydany, uwolniony został od służby Zastępca Dyrektora w departamencie podatków i opłat, przez wzgląd na słabość zdrowia, Radca tajny, Senator Kazadajew, a w miejsce jego mianowany został Nadprokurator Senatu rządzącego, rzeczywisty Radca Stanu i Szambelan Kajzarów.

Rada Państwa postanowiła na wniosek Ministra skarbu, iżby w poborze cła przez ciąg r. 1829 rubel śrebrny brany był w 3 rublach 60 kop. assygnacyjnych. N Pan potwierdził tę decyzyję.

Na zapytanie, jak rozumieć należy prawo o uwolnieniu do własności należących chłopów, Rada Państwa udzieliła najwyżéj potwierdzonego zdania, iż uwolniony chłop, jeżli przez wyrok sądowy skazany jest na powrót do poddanstwa, nie powraca do niego, ale płaci za każdą duszę męzką w spisie znajdującą się po 400, a za każdą osobę płci żeńskiéj po 200 rubli, chyba, gdyby z zyskanéj wolności nie czynił użytku.

Na zapytanie, czy wychowańcy szlachty mogą być przyjmowani do służby cywilnéj, udzieliła Rada Panstwa zdania następującego, d. 11. Grudnia r. z. najwyżéj potwierdzonego: 1) wychowańcy szlachty, o których pochodzeniu nie ma wiadomości, jak n. p. podrzutki, dzieci z nieprawego małżeństwa, lub nie wiedzące, czy mają jakich krewnych, w tenczas tylko mogą być przyjmowane do służby cywilnéj, gdy od pogłównego są uwolnione i gdy uczęszczały do szkoły, w któréj otrzymały jaką klassę; 2) dzieci, których pochodzenie jest wiadome, należą do stanu swoich rodziców i jako takie mogą być przyjmowane do służby cywilnéj stosownie do przepisów z d. 14. Października 1827.

Rada Państwa za najwyższém potwierdzeniem postanowiła d 16. Listopada r. z., iż w prowincyjach nadbaltyckich skazana w sądzie kryminalnym strona, nie powinna nic opłacać fiskusowi za jego prace, lub inne jakowe koszta.

Dnia 21. Grudnia postanowiono, że dzieci dezerterów za granicą urodzone, za powrotem do Państwa, mają się uważać, jakoby nie należały do żadnego stanu i albo powinny obrać taki sposób do życia, z którego się opłaca pogłówne, albo wnijść do wojska.

Gazety Berlińskie donoszą z Petersburga pod d. 17. Stycznia: »Mówią tu, że Cesarz Jmć może sam otworzy Sejm W. Xięztwa Finlandzkiego. — Na ostatniach prelekcyjach akademicznych w Helsingfors oświadczył jeden z Professorów, że już Cesarz Jmć Alexander postanowił przenieść tamże Uniwersytet z Abo.

W ciągu r. 1828 zakończyło życie przypadkowo w całém Państwie Rossyjskiém 16,709 osób; przez morderstwa 1,230: przez samobójstwo 1,245. Kradzieży rozbójniczéj wydarzyło się 124 przypadków, uwięziono zbrodniarzy, dezerterów

i włóczęgów 2,674; uciekło 21; porzucono dzieci 11; urodziło się potworów 2. Pożary pochłonęły 32 kościołów i klasztorów, 1,169 domów miejskich, 13,012 domów wiejskich, 3 magazyny ze zbożem, 65 młynów, 64 zakładów przemysłowych, dystylerni i fabryk, 15,186 czetwierci zboża, 25,042 rubli w pieniądzach, 825 wiader wódki, 2,398 sztuk bydła, 103,830 pudów siana, 1,258 desiatnic drzewa. Wydarzyło się pożarów przez nieostrożność 2,385, przez złośliwość 75, przez piorun 167. Grady zniszczyły 82,169 czet. zboża. Wylewy i burze uniosły lub uszkodziły 952 domów, zatopiły 72 statków, zniszczyły 16,254 czetwert. zboża, 12,000 wiader wódki, 600,500 pudów siana, roztopiły 3,800 pudów soli, zatopiły 82,191 sztuk bydła. Szarańcza spustoszyła 4,234 desiatnic ziemi. Choroby zaraźliwe zabrały 1,444 koni, 28,165 sztuk bydła rogatego i 6,209 owiec.

Wewnątrz Rossyi bywa teraz 25 do 30 stopni zimna i zimę tę liczą do najostrzejszych. Jak zwyczaj przy takiem powietrzu pokazują się często światła północne i pojedyncze grzmoty. W Moskwie zakazano przedstawienia teatralnego, gdy zimno po południu o godzinie 4tej jest 16° Reaumura. (G. W.)

Wiadomości handlowe.

— *Z Warszawy d. 3. Lutego.* —

Na ostatnim targu płacono: Pszenicę 28 do 37, żyto 10 do 12 1/2, jęczmień 8 do 9 1/2, owies 5 do 6 1/2 złp. za korzec.

— *Z Londynu d. 16. Stycznia.* —

(Wyjątek z listu) Lubo dotychczasowe podania o niepomyślnych zbiorach w W. Brytanii, w większej części przesadzone były, nie można jednak zaprzeczyć, że jest nie mały deficit w zbożu w miarę jego potrzeby, który, żeby za wiele nie powiedzieć, 2 a najwięcej 2 1/2 mil. kwarterów uczynić może. Teraźniejsze ceny utrzymują się bez względu na nadzwyczajnie liczny dowóz zboża, którego, licząc w to zapasy, jakie były pod kluczem rządowym, już 8 do 900,000 kwarterów w Anglii oclono. Gdy dowóz zmniejszeje, ceny podniosą się nieochybnie; ale jeżeli bez względu na zimową porę czasu, z zachodu i z południa zboże dowozić będą, trzeba się spodziewać, że zmianie uledź będą musiały.

Ile wiadomo, żeby Anglija nie doznała niedostatku w zbożu, powinna sama wydać *circa* 12 milijonów kwart. pszenicy. Ztąd rezultat, że jeżeli najwyższy jéj *deficit* czyni 2 1/2 mil. kw., miała Anglija w tegorocznym zbiorze 9 1/2 mil. kwarter. pszenicy, co nieomylnie do nowego zbioru wystarczy, a tak aż do tego czasu będzie się mogła obejść bez zboża zagranicznego. *) W takim stanie rzeczy, gdyby właściciele zboża już teraz uczuwali obawę i raptownie chcieli się pozbywać, ceny utrzymaćby się nie mogły, bo tutejsi znakomitsi kapitaliści nie nienajchętniéj wdają się w spekulacije zbożowe, i nie chcieliby kupować zboża tanio im oddawanego. Ale tego przypadku obawiać się nie masz przyczyny. Mała nader liczba jest właścicieli, którzy spieszą ze zbożem swojém na targ, a jeżeli dowóz dotychczasowy w zbożu zagranicznem przeszedł oczekiwanie, z drugiej strony, nic prawie zboża angielskiego na targ londyński nie dostawiają. Ta okoliczność zrządza, że są amatorowie na zboże zagraniczne i staje się dobrą na przyszłość przepowiednią. Dodamy do tego uwagę nader ważną, to jest: że z prowincij przybywa ciągle dużo kupców po zboże do Londynu, co jest dowodem, że zapasy krajowe nie są obfite, skoro na zaopatrzenie okolic swoich nie wystarczają.

Dowóz zboża z Francij i Hiszpaij trwa bez przerwy, a z morza śródziemnego i z Ameryki spodziewają się takowego; z Hiszpaij wszakże, bardzo mało co przybywa. — Ile rzeczywiście wywożą zboża z Londynu wewnętrz kraju nie można oznaczyć, w téj chwili przynajmniéj bardzo mało.

— *Z Londynu d. 20. Stycznia.* —

Dopytywanie się o zboże zmniejszyło się nieco. Za pszenicę gdańską i królewiecką dają 68 do 86 s. (55 1/2 do 73 5/6 złp. za korzec), stosownie do gatunku; jęczmień stary 25 do 31 s. świeży na słód 34 do 40 s.; żyto 32 do 37 s. owies do gorzelni 25 do 32 s., na obrok 23 do 30 s.; groch 30 do 43 s.; mąka gdańska 40 do 43 s.

— *Z Amszterdamu d. 23. Stycznia.* —

Pszenica polska 128 funt. białopstrokata 445 Fl. (63 złp. korzec); żyto 121 funt. 212 Fl; w innych gatunkach zboża nie było żadnéj czynności. (G.P.)

*) Pod względem rachuby, nie masz nic przeciw temu, ale gdy wiadomo z pewnością, że pszenica tegoroczna angielska, nie tylko pod względem ilości, ale i co do dobroci ziarna, nie odpowiada potrzebie, tak dalece: że nie może być użyta na mąkę dla okrętów, jako do konserwy niezdatną, można się spodziewać, że dowóz zboża zagranicznego może być większy aniżeli piszący mniema.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pilerów.